

Schoolschaakplan Westland 2015-2020

1. Inleiding.

In het Westland wordt in het seizoen 2015-2016 gestart met een Schoolschaakproject dat vooral is gericht op de groepen 3 t/m 5 van de basisscholen en is gebaseerd op succesvolle projecten elders in Nederland. Schakend Westland wil inspelen op de toenemende belangstelling voor het schaken en meer scholieren enthousiast krijgen voor schaken. Daarom dit Schoolschaakplan Westland dat tot stand is gekomen in goede samenwerking tussen de Koninklijke Nederlandse Schaakbond (KNSB), de Haagse Schaak Bond (HSB) en de Westlandse schaakverenigingen.

2. Schaken op school, leuk en leerzaam!

De KNSB is een paar jaar geleden gestart met het initiëren van schaaklessen op scholen op lokaal niveau. In Eindhoven, Den Bosch en Amsterdam draaien inmiddels scholenprojecten waarbij jaarlijks 500 kinderen schaken leren.

[Het jeugdjournaal liet februari 2015 zien dat steeds meer kinderen schaken \(zie link\).](#)

[In maart 2015 werd in Almere een schoolschaaktoernooi gehouden voor 450 kinderen \(zie link\)!](#)

In 2013 is daar nog een apart plan bijgekomen om de schaaklessen ook in de groepen 3 t/m 5 opgestart te krijgen. In dit plan zitten elementen als een speciaal scholierenlidmaatschap van de KNSB, jeugdtraining en toernooideelname.

De HSB is in het seizoen 2014-2015 gestart met het Schoolschaakplan Den Haag en omstreken. Inmiddels doen zes scholen (onder andere Pius X uit Wateringen) mee aan het Schoolschaakproject van de KNSB/HSB en zijn steeds meer scholen geïnteresseerd. Bij dit project wordt in het eerste jaar gestart in de middenbouw (groep 3, 4 en 5 en eventueel ook 6) van de basisschool met een serie wekelijkse schaaklessen, liefst onder schooltijd met meerdere lesgroepen achtereenvolgens. Vervolgens wordt dit het jaar erna gevolgd door een naschools programma met zowel schaaklessen als ook onderdelen als competitie, allerlei spelvormen en zo mogelijk toernooibezoek.

In het Westland is al sprake van een goede samenwerking tussen de schaakverenigingen. Een recent initiatief om bestaande contacten met basisscholen gestructureerd te intensiveren is het Schoolschaakplan Westland.

3. Opzet Schoolschaakplan Westland

3.1. Structuur en coördinatie

Een school is altijd op zoek naar leuke extra educatieve activiteiten. Schaken wordt door veel scholen als zeer geschikt voor hun leerlingen en educatief hoogstaand betiteld. Spelenderwijs leer je immers om vooruit te kijken, plannen te maken, risico's te nemen en oude fouten te vermijden. Je leert tegen verlies te kunnen, maar de verliezer leert vaak meer van de partij dan de winnaar. Om een school enthousiast te krijgen voor het schaken moet tijd worden ingeruimd, financiën worden geregeld en worden geaccepteerd dat iemand van buiten de school komt. Met persoonlijk contact, een eerste serie succesvolle schaaklessen en een concreet aanbod, willen we scholen voor het project winnen. Scholen die ingaan op het aanbod, hebben eerst contact met de coördinator van het Schoolschaakplan Westland en krijgen bij deelname van de KNSB een bevestiging alsmede de voorwaarden. Tevens zal de KNSB het financiële deel regelen. Coördinator is Ard Dekker (ardd@kabelfoon.nl; tel. 0623928006), volledig gediplomeerd schaakleraar. Hij probeert in eerste instantie een goede match te maken tussen geïnteresseerde scholen en beschikbare trainers. De werving van de kinderen geschiedt bij voorkeur door de scholen zelf. De beoogde tijdstippen van de lessen moeten vooraf met de beoogde lesgever worden afgestemd, zodat bij voldoende inschrijving een lessenserie direct van start kan gaan.

3.2. Inzetbare professionele schaaktrainers

Lesgeven op schaakclubs is niet vergelijkbaar met lesgeven op een school. Voor het welslagen van het project wordt dan ook gebruikgemaakt van gediplomeerde schaaktrainers uit de regio. In de

tweede helft van 2015 wordt ook een cursus georganiseerd om geïnteresseerden (leden schaakvereniging, leerkrachten, ouders, etc.) hiervoor op te leiden.

3.3. Schaakles bij voorkeur onder schooltijd

In principe komt elke basisschool in het Westland, Hoek van Holland of Midden-Delfland in aanmerking voor deelname. Scholen die tijd vrijmaken onder schooltijd krijgen voorrang.

3.4. Vervolgstappen en betrokkenheid schaakclubs

Kinderen die enthousiast zijn over het schaken, kunnen op de lokale verenigingen meer over het spel leren. In deze regio zijn twee schaakclubs actief met jeugd, die willen assisteren: Schaakmat uit Naaldwijk en Lierse uit De Lier. Ook de Westlandse SchaakCombinatie (WSC) wil bijdragen.

3.5. Het concept

Fase 1: Aanbod aan school 'top down' en 'bottom up'.

Top down. Het Federatief Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Westland (FSPOW) bestaat uit 45 basisscholen en drie scholen voor special onderwijs (SBO's) verspreid over 55 locaties in de gemeenten Westland, Midden-Delfland en Hoek van Holland. De Westlandse basisscholen vallen voor 90% onder drie stichtingen: de Protestants Christelijk Primair Onderwijs Westland (PCPOW), Westlandse Scholen Katholiek Onderwijs (WSKO) en Stichting Openbaar Onderwijs Westland (SOOW). Daarnaast zijn er enkele onafhankelijke individuele scholen, zoals Montessori in Monster (EWMM). Deze instanties worden benaderd met het schaakaanbod.

Bottom up. Het aanbod wordt eveneens direct aan de scholen gedaan waarmee recent reeds schaakactiviteiten zijn ontplooid dan wel waarmee contacten zijn geweest om schaakles te gaan geven.

Spreiding. Getracht wordt in het eerste jaar te starten met scholen uit zoveel mogelijk plaatsen en van de drie verschillende stichtingen.

Fase 2: Basis cursussen van eerste 10 lessen starten.

September 2015 start -liefst onder schooltijd- met lesgroepjes van 10-12 deelnemers, bestaande uit leerlingen uit groepen 3, 4 en 5. Indien dit goed uitkomt kan ook groep 6 nog deelnemen. Groepen 7 en 8 horen echter duidelijk niet tot de doelgroep omdat deze voordat ze goed en wel schaken hebben geleerd van school af gaan. Groepen waar de leeftijden teveel uiteen lopen maken het voor de lesgevers snel complex, hetzelfde geldt voor te grote groepen.

Fase 3: Vervolg cursus van 10 lessen.

Februari 2016 splitsing van de eerste en tweede serie van 10 lessen, geeft de gelegenheid om de kosten te verdelen, eventueel nieuwelingen in te passen. Aan het einde van het tweede deel kan aan een schaakexamen worden meegedaan, maar verplicht of een doel op zich is dit niet.

Deelname aan het toernooi voor scholieren van groepen 3, 4 en 5 (het Naaldwijks Schoolschaak Kampioenschap (NSK) op 26 februari 2016 en het speciale 345 toernooi (voor de groepen 3 t/m 5) in Westland/Den Haag in maart/april 2016) zal worden gestimuleerd.

Fase 4: Doorstroming naar naschoolse tijden in tweede jaar.

a. Het vervolg aanbod in 2016-2017 is naschools. Dat zijn dus kinderen die 20 schaaklessen hebben gevolgd. Bij deze groepen kunnen ook kinderen gevoegd worden die de eerste fases niet nodig hebben, alleen de tweede fase hebben doorlopen of zelfs geheel nieuw zijn. Omdat het verloop door het enorme aanbod aan andere activiteiten altijd relatief groot zal zijn, is het streven zoveel mogelijk kinderen na die 20 lessen aan het vervolg aanbod te laten deelnemen. Om flexibel te kunnen zijn, worden de lesgroepen per school (of per BSO) samengevoegd tot groepen van 20 tot 30 kinderen. Voor competitie, leuke spelvormen en toernooibezoek is dat aantal geen probleem en zelfs wenselijk. Voor de lessen moet wel weer gesplitst worden naar niveau.

b. In het tweede en derde jaar zijn twee vaste instapmogelijkheden in september en in februari. Er zouden aparte lesmomenten ingelast kunnen worden of de lessen zouden gecombineerd kunnen worden met de onderlinge competitie. Eerst les en dan competitie of ene groep krijgt les als de ander competitie speelt en andersom.

Fase 5: Doorstroming naar schaakclubs op avondtijden in derde of vierde jaar. De rol van de coördinator van de schaakclubs is om de doorstroming van de schoolschaakclubs naar de

schaakclubs zo makkelijk mogelijk te maken en het aanbod van de schaaclubs daar ook op af te stemmen.

3.6. Financiering

Aanbod aan een school op basis van Schoolschaakplan Westland door KNSB:

- Wij verzorgen een gediplomeerde schaaktrainer voor 20 lessen van een uur;
- Wij leveren daarbij een leskist met 10 schaaksets en demonstratiebord;
- Wij leveren lesmateriaal per deelnemer (inclusief een scholierenlidmaatschap van de KNSB van een jaar, een eigen werkboekje en een Chess Tutor).

Wat vragen we ervoor?:

- € 50 per cursus van 10 a 12 leerlingen aan de school;
- € 30 per deelnemer voor 10 lessen;
- De leskist is gratis voor een jaar in bruikleen met € 50 borg; Eventueel kunt u bij meerdere groepen ook meerdere leskisten in beheer krijgen;
- Lesruimte.

De kosten per deelnemer kunnen in bepaalde situaties (bijv. bij lesgeven door een leerkracht, een ouder of een vrijwilliger van de schaaclubvereniging) lager uitvallen.

3.7. Chessity

De KNSB is een samenwerking aangegaan met internet-start-up Chessity. Wat zijn de voordelen van Chessity?

- Spelend leren. Schaken leren door een game te spelen.
- Taalloos leren. Hierdoor is het leren voor een grotere groep leerlingen motiverend en gaat het leren in de praktijk veel sneller.
- Het systeem kijkt zelf het werk van de leerling na en geeft directe feedback.
- Iedereen kan op zijn eigen niveau oefenen, het programma werkt van beginner tot aan meesterniveau.
- Chessity werkt platformonafhankelijk en werkt daardoor op alle soorten systemen zonder dat er iets hoeft te worden geïnstalleerd.
- Op school hoeft de onderwijzer(es) niet te kunnen schaken om te kunnen begeleiden.
- Op school kunnen kinderen elkaar helpen.
- Begeleiders en trainers kunnen via een ingebouwd leerlingvolgsysteem de vorderingen van iedereen volgen.

De KNSB introduceert met Chessity een nieuwe variant van het KNSB-scholierenlidmaatschap. Voor € 250 krijgt een school 50 jaarlidmaatschappen. De school krijgt daarnaast ondersteuning op maat bij de introductie en recht op een viertal bezoeken van een Chessity deskundige.

Zie www.chessity.nl. Geïnteresseerde scholen kunnen een gratis workshop op hun school aanvragen.

4. Aanmelding en nadere informatie is te verkrijgen bij:

Ard Dekker, coördinator Schoolschaakplan Westland

Email: ardd@kabelfoon.nl

Tel. 06-23928006